

VI TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Si 15:15-20)

Lugemine Siiraki tarkuseraamatust:

Jumal andis inimesele oma käsud ja seadused. Kui sa tahad, võid neid pidada, täita ustavalt Jumala tahtmist. Tema paneb sinu ette tule ja vee, ning sa sirutad oma käe selle järele, mida sa ihaldad. Inimese ees on elu ja surm; mida ta soovib, see saab talle osaks. Suur on Issanda tarkus, tema on vägev ja võimukas ning näeb kõike. Issanda silmad on kõige ta loodu üle, tema teab inimese kõiki tegusid. Tema ei ole kellelgi käskinud pattu teha. Tema ei astu välja petise kaitseks. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 119:1-2 4-5. 17-18. 33-34 R:1b)

R: Õnnis on see, kes elab Issanda seaduse järgi.

Õnnis on see, kes on laitmatu eluteel,
kes elab Issanda seaduse järgi.
Õndsad on need, kes peavad kinni ta käsust,
need, kes otsivad teda kõigest südamest.
R:

Sina oled andnud oma käsud,
et neist tõsimeeli kinni peetaks.
Oleksid mu sammud ometi kindlad
käima sinu seaduste teedel.
R:

Kanna hoolt minu, oma sulase eest,
siis ma elan sinu Sõna järgi.
Ava mu silmad nägema
sinu seaduste imesid.
R:

Juhata mind, Issand, oma seaduste teele,
siis ma hoian sinu poole kuni lõpuni.
Anna mulle tarkust sinu seadust taga nõuda,

olla su seaduse kuulekas täitja.

R:

(Teine lugemine 1Ko 2:6-10)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, me kõneleme tarkusest täiuslike seas. See ei ole siitilma tarkus, ega siitilma valitsejate tarkus, kes kord oma võimust ilma jäävad. Vaid me kuulutame Jumala salajasse peidetud tarkust, mille Jumal on ette määranud enne aegade algust meie ülevuseks ja auks. Keegi siitilma valitsejaist ei ole seda ära tundnud, sest kui nad oleksid selle tarkuse ära tundnud, siis ei oleks nad kirkuse Issandat risti löönud. Jah, meie kuulutame nii, nagu kirjas seisab: "Mida ükski silm pole näinud ega ükski kõrv kuulnud, mida inimese süda pole osanud arvata, selle on Jumal valmistanud neile, kes teda armastavad." Ning meile on Jumal selle ilmutanud oma Vaimus, sest Vaim tungib kõikjale ja teab ära ka Jumala sügavaimad saladused.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 17:17)

Halleluuja. Issand, sinu Sõna on tõde.

Pühitse meid oma tõe läbi. Halleluuja.

(Evangeelium Mt 5:17-37 lüh >> << 20-22a.27-28.33-34a.37)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Ärge arvake, et ma olen tulnud seadust ja prohveteid tühjaks tegema. Ma ei ole tulnud neid tühjaks tegema, vaid täitma. Tõesti, ma ütlen teile, väikseimgi kirjamärk ei kao seadusest seni, kuni taevas ja maa püsivad, kuni kõik, mis peab sündima, on sündinud. Kes aga iganes nendest käskudest kasvõi kõige pisema tühjaks teeb ja õpetab seda ka teistele, teda hüütakse vähimaks taevariigis, kes aga käsu järgi elab ja nii ka teisi õpetab, tema saab suureks taevariigis. Sest ma ütlen teile: kui teie õiglus pole parem kirjatundjate ja variseride omast, siis te ei pääse taevariiki. Te olete ju kuulnud, mida muistsele põlvele öeldud: ära tapa. Ning igauhe üle, kes tapab, tuleb kohut mõista. Aga mina ütlen teile: igauks, kes oma venna peale vihastab, läheb kohtu alla, kes aga ütleb oma vennale "sa lollpea", läheb suurkohtu alla, kes aga ütleb talle "sina sõge pagan", läheb põrgutulle.

Kui sa nüüd oma ohvriandi altarile tood ja sulle tuleb meelde, et su vennal on midagi sinu vastu, siis

jäta oma and altari ette ja mine lepi kõigepealt oma vennaga ära, siis tule ja too oma and. Sõlmi rahu oma vastasega ja ära viivita, kuni sa temaga kohtu poole teel oled, et ta ei annaks sind kohtuniku kätte ja et kohtunik ei annaks sind kohtusulase kätte ja sind ei heidetaks vangitorni. Tõesti ma ütlen sulle: sa ei pääse sealt enne, kuni sa oled ära maksnud viimsegi veeringu.

Te olete kuulnud, et on öeldud: ära riku abielu. Aga mina ütlen teile: igäüks, kes vaatab naise peale teda himustades, on juba temaga abielu rikkunud oma südames. Kui sinu parem silm sind kiusatusse saadab, siis kisu see välja ja viska minema, sest sulle on parem kaotada üks ihuliikmetest, kui et kogu su ihu peaks põrgusse heidetama. Ja kui sinu parem käsi sind kiusatusse saadab, siis raiu see maha ja viska minema, sest sulle on parem, et üks sinu ihuliikmetest hukkub, kui et kogu sinu ihu satub põrgusse. Seaduses on öeldud: kui mees oma naise minema ajab, peab ta temale lahutuskirja andma. Aga mina ütlen teile: kes oma naise minema ajab, muidu kui kõlvatu elu pärast, ajab oma naise abielu rikkuma, ja kes iganes võtab minemasaadetud naise, rikub abielu.

Veel te olete kuulnud, et muistsele põlvele on öeldud: ära vannu valet. Ja et Issandale antud vannet tuleb pidada. Aga mina ütlen teile: ärge üldse andke vannet, ei taeva nimel, sest see on Jumala aujärg, ega maa nimel, sest see on tema jalgealune, ega Jeruusalemma nimel, sest see on suure kuninga linn. Ärge vannet andes ka oma pead panti pange, sest ühtki juuksekarva oma peas ei suuda te muuta mustaks ega valgeks. Iga teie "jah" olgu "jah" ning teie "ei" olgu "ei", sest kõik muu on kurjast."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad: kunagi, kui mul olid veel juuksed, vajasin igal hommikul kahte kammi. Üks oli harvade piidega, teine tihedam. Juuksed olid voodist tõustes nii sassis, et tihedam kamm ei läinud neist kohe läbi, sellepärast tuli enne hõredamaga tee ette teha.

Teatud määral on seesugune juustekammimine võrdpildiks südametunnistuse järelekatsumisele. Kui võtta nii tihe patukamm, nagu me selle näiteks Jeesuse mäejutlusest leiame, siis jääb see meie hingejuustesse lootusetult kinni ja hakkab neid välja kiskuma, masendust peale ajama.

Sellepärast tasub kasutada esialgu niiõelda hõredamat kammi, võtta alguses korraga vähem ette, mõelda mitte ainult sellele, mis meil on viltu läinud, vaid ka sellele, mis on õnnestunud; samuti, kuidas pattude pärast mitte ainult muret tunda, vaid neid ka rõõmsa valmisolekuga tegusalt heastada. Patukahetsuse eesmärk on ju meid taas jalule aidata, et me teeksime edaspidises elus rohkem head ja vähem kurja.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, inimene ei ole iseennast loonud; ta ei ole loonud ka oma meeli, mille kaudu ta kogeb ümbritsevas maailmas nii meeldivat kui ebameeldivat. Juba imik teeb vahet maitsete vahel: mõru ja hapu peale teeb ta kõvera näo, magusa peale õhkub temast rahulolu.

Suuremaks kasvades meeldivuste ja ebameeldivuste spekter laieneb. Inimene suudab kirjeldada hulga nüansse, miks üks toit talle maitseb ja teine mitte, miks üks inimene tundub ilus ja teine mitte. Pealegi varieerub vahede tegemine hea ja halva, inetu ja ilusa vahel inimese eluea jooksul pidevalt: mis nooruses võis tunduda hea ja ilus, kaotab küpsemas eas oma sära ja tähtsuse, ning lõpuks jõuab kätte päev, kus kammi pole enam üldse vaja...

Üldiselt võttes on aga mõistus inimeses niiöelda reaktsiooniline nähtus, see tähendab, mõistus kujundab oma seisukoha tagantjärele, alles pärast seda, kui meeled on talle oma valikud juba ette söötnud. Sellest vaatenurgast on mäejutluses toodud määratlused veidi ebaõiglased: inimene ei vihastu ju põhjusega, küll aga võib vihastumine olla suurem kui otsene ajend, mis selle esile kutsus. Ebameeldiv olukord on lihtsalt viimane tilk karikasse, kuhu äng oli juba varem kogunenud. Probleem pole ju alati selles, kes vihastub, vaid sageli ka tema armsas vennas, kes on tõesti käksi kokku keeranud ja sellega korraliku peapesu ära teeninud. Vihastumine on samas ju ka märk, et asi on tõsine, sellega antakse teisele mõista: ära enam nii tee.

Samuti seisab raske küsimuse ees inimene, kelle meeled ja tundmused vahendavad talle pildi kellestki, kes näib ilusam või muidu parem kui tema abikaasa. Mõistus saab olukorraga tegeleda ju alles pärast seda, kui emotsioon on juba ajusse kohale jõudnud – aga Jeesus ütleb, et sa oled juba abielu rikkunud oma südames. Kui nüüd inimene peaks valima enesekontrolliks liiga tiheda südametunnistusekammi, siis tundub ta endale ainult uitmõtte pärast äkki nii patune, et ükski Jumal ei saa enam talle andeks anda. Kui inimene on aga veendunud, et andestust talle enam ei ole, siis võib talle näida, et on jäänud vaid kaks võimalust: kas heita religioon üldse kõrvale ja elada ainult oma himude järgi, või siis lõpetada enesetapuga.

Armsad õed ja vennad, õnneks sisaldab evangeelium palju muudki kui vaid mäejutlust. Tegelikult oli see alles Jeesuse esimene ülesastumine, kus ta tõi esile kõige fundamentaalsemad moraalsed tõed: et mõrv on alati mõrv, abielurikkumine on abielurikkumine, vargus on vargus, valetunnistus on valetunnistus. Pehmendavate asjaolude üle arutlemine saab alata alles siis, kui tõdede vundament on paigas. Erandit ei tohi kunagi teha reeglilik; erand jääb alatiseks tumeda plekina inimese moraalsele palgele alles, ning kaldub kergesti patuks ära vajuma. Ka juba korda saadetud rasked patud ei tohi kunagi kaduda inimese vaimusilma eest – see motiveerib teda neist edaspidi hoiduma.

Lõpuks peab inimene leidma oma tõe, milles tema jah on alati jah ja ei on ei. See tähendab: mida suudan, seda ka teen, mida veel ei suuda, selle poole püüan areneda, aga ma mõistan samuti, et kõike ma ei suuda ja minu nõudmised iseendale ei tohi olla nii karmid, et ma neid järgides tasapisi koletiseks muutun.. Aamen.